

Til lovforslag nr. L 19

Folketinget 2017-18

Betænkning afgivet af Kirkeudvalget den 0. november 2017

1. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om trossamfund uden for folkekirken

[af kirkeministeren (Mette Bock)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 11 ændringsforslag til lovforslaget. Kirkeministeren har stillet ændringsforslag nr. 5 og 11 og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1-4 og 6-10.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 4. oktober 2017 og var til 1. behandling den 12. oktober 2017. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kirkeudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og kirkeministeren sendte den 8. september 2017 dette udkast til udvalget, jf. KIU alm. del – bilag 52 (folketingsåret 2016-17). Den 4. oktober 2017 sendte kirkeministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser fra Humanistisk Samfund samt 1 intern skriftlig henvendelse.

Kirkeministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Humanistisk Samfund mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 19 spørgsmål til kirkeministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Samråd

Udvalget har stillet 3 samrådsspørgsmål til kirkeministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et åbent samråd den 25. oktober 2017.

3. Indstillinger <og politiske bemærkninger>

◇

Inuit Ataqtigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et mindretal (EL), tiltrådt af et <>tal:

Til titlen

1) Efter »folkekirken« indsættes: »og om livssynssamfund«.

[Ændring af lovens titel]

Til § 7

2) I *stk. 1* indsættes som *nr. 3*:

»3) er organiseret i overensstemmelse med principper om medlemsdemokrati og ligebehandling, herunder ligestilling mellem kønnene.«

[Skærpelse af kravene til anerkendelse som tros- eller livssynssamfund med hensyn til medlemsdemokrati]

Til § 8

3) I *stk. 2* ændres »den betingelse« til: »de betingelser«, og efter »nr. 2« indsættes: »og 3«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

Nyt kapitel

4) Efter kapitel 7 indsættes:

»Kapitel 01

Livssynssamfund

§ 01. Ved livssynssamfund forstås i denne lov et fællesskab baseret på værdier som er sekulært filosofisk eller etisk funderet.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 5-22 finder tilsvarende anvendelse for livssynssamfund.«

[Nyt kapitel med definition af livssynssamfund og ændring af lovens anvendelsesområde]

Til § 24

Af *kirkeministeren*, tiltrådt af et <>*tal*:

5) I *stk. 1* indsættes efter »stk. 2«: »og 6«.

[Præcisering af henvisning til undtagelsesbestemmelser til lovens ikrafttræden]

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et <>*tal*:

6) I *stk. 3* indsættes som *2. pkt.*:

»Allerede anerkendte eller godkendte trossamfund, som ikke opfylder betingelsen i § 7, stk. 1, nr. 3, skal indsende en ændret vedtægt til Kirkeministeriet til godkendelse, sådan at den ændrede vedtægt er godkendt senest 3 år efter lovens ikrafttræden.«

[Overgangsperiode]

Til § 26

7) De under *nr. 1* foreslåede § 8 A, *stk. 2, 4.-6. pkt.*, affattes således:

»For trossamfund og livssynssamfund, som søger om godkendelse, jf. stk. 3, på baggrund af virket som trossamfund eller livssynssamfund, er det endvidere en betingelse, at de er registreret som anerkendt trossamfund eller livssynssamfund efter lov om trossamfund uden for folkekirken og om livssynssamfund eller tilsvarende regler i et andet EU- eller EØS-land. For menigheder, forsamlinger og kredse m.v., som søger om godkendelse, jf. stk. 3, på baggrund

af virket som trossamfund eller livssynssamfund, er det en betingelse, at de er anerkendt som en del af et trossamfund eller livssynssamfunds anerkendelse efter lov om trossamfund uden for folkekirken og om livssynssamfund eller tilsvarende regler i et andet EU- eller EØS-land. 5. pkt. gælder dog ikke for valgmenigheder, som er anerkendt efter lov om valgmenigheder.«

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 4]

8) De under *nr. 2* foreslåede § 12, *stk. 3, 5.-7. pkt.*, affattes således:

»For trossamfund og livssynssamfund, som søger om godkendelse, jf. stk. 4, på baggrund af virket som trossamfund eller livssynssamfund, er det endvidere en betingelse, at de er registreret som anerkendt trossamfund eller livssynssamfund efter lov om trossamfund uden for folkekirken og om livssynssamfund eller tilsvarende regler i et andet EU- eller EØS-land. For menigheder, forsamlinger og kredse m.v., som søger om godkendelse, jf. stk. 4, på baggrund af virket som trossamfund eller livssynssamfund, er det en betingelse, at de er anerkendt som en del af et trossamfunds eller livssynssamfunds anerkendelse efter lov om trossamfund uden for folkekirken og om livssynssamfund eller tilsvarende regler i et andet EU- eller EØS-land. 6. pkt. gælder dog ikke for valgmenigheder, som er anerkendt efter lov om valgmenigheder.«

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 4]

Til § 28

9) I den under *nr. 5* foreslåede ændring af § 17, *stk. 2*, ændres »lov om trossamfund uden for folkekirken« til: »lov om trossamfund uden for folkekirken og om livssynssamfund«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 1]

10) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»01. Efter § 17 indsættes:

»§ 17 a. Vielse i livssynssamfund foretages af de ritualledere, der af er bemyndiget hertil efter kapitel 5 i lov om trossamfund uden for folkekirken og om livssynssamfund. Vielse kan foretages, når en af parterne hører til vedkommende livssynssamfund.«

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 1 og 4]

Af *kirkeministeren*, tiltrådt af et <>*tal*:

Til § 29

11) Efter nr. 1 indsættes som nye numre:

»01. I § 16, *stk. 3*, der bliver *stk. 2*, udgår »og 2«.

02. I § 16, *stk. 4*, der bliver *stk. 3*, udgår »og 3«.

03. I § 16, *stk. 5*, der bliver *stk. 4*, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1 og 2«.

[Konsekvensændringer]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget præciseres titlen, så forslaget om at omfatte livssynssamfund af lovforslaget fremgår af lovforslagets titel.

Til nr. 2 og 3

Med ændringsforslaget foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om, at der kræves medlemsdemokrati i tros- og livssynssamfund for at opnå anerkendelse ifølge loven. Ændringsforslag nr. 3 er konsekvensrettelser af ændringsforslag nr. 2.

Til nr. 4

Med ændringsforslaget foreslås det, at indføre et nyt kapitel i lovforslaget, der medfører, at livssynssamfund omfattes af lovforslaget på lige fod med trossamfund med de retigheder og pligter, der følger heraf.

Til nr. 5

Bestemmelsen i stk. 1 fastsætter lovens ikrafttrædelsestidspunkt til den 1. januar 2018. Der er dog to undtagelser til dette tidspunkt, nemlig undtagelsen nævnt i stk. 2 og i stk. 6. I det fremsatte lovforslag er der ved en fejl alene blevet henvist til stk. 2.

Med ændringsforslaget præciseres bestemmelsen i stk. 1, således, at der også henvises til stk. 6. Hermed tydeliggøres det, at de forslag til ændringer i ligningsloven, der indgår i lovforslagets § 26, først træder i kraft den 1. januar 2019.

Til nr. 6

Ændringsforslaget er en overgangsperiode for trossamfund, der ikke overholder den foreslåede betingelse i æn-

dringsforslag nr. 2 om medlemsdemokrati til at sende en revideret vedtægt til Kirkeministeriet med henblik på anerkendelse af trossamfundet.

Til nr. 7 og 8

Ændringsforslagene er konsekvensrettelser af ændringsforslag nr. 4 og tydeliggør, at livssynssamfund foreslås omfattet af lovforslaget med hensyn til ansøgning om godkendelse af tros- og livssynssamfund. Herudover er henvisninger til lovens titel ændret, så den stemmer overens med ændringsforslag nr. 1.

Til nr. 9

Ændringsforslaget er en konsekvensændring af ændringsforslag nr. 1 om ny titel på lovforslaget.

Til nr. 10

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 1 og 4, hvorefter livssynssamfund foreslås omfattet af lovforslaget, og at livssynssamfund dermed vil opnå rettigheder til at forestå vielser.

Til nr. 11

Med forslaget til § 29, nr. 1, ophæves § 16, stk. 2, i lov om begravelse og ligbrænding.

Dette betyder, at de nugældende stk. 3-5 i begravelseslovens § 16 bliver stk. 2-4.

Med ændringsforslaget foretages konsekvensændringer af henvisningerne i § 16, stk. 3-5, der bliver § 16, stk. 2-4, i begravelsesloven. Konsekvensændringerne er en følge af, at bestemmelsen i lovens § 16, stk. 2, ophæves.

Christian Langballe (DF) nfm. Morten Marinus (DF) Lise Bech (DF) Ib Poulsen (DF) Dorthe Ullemose (DF)

Alex Ahrendtsen (DF) Louise Schack Elholm (V) Erling Bonnesen (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V)

Anni Matthiesen (V) Bertel Haarder (V) Leif Mikkelsen (LA) Henrik Dahl (LA) Naser Khader (KF)

Flemming Møller Mortensen (S) Daniel Toft Jakobsen (S) Per Husted (S) Karen J. Klint (S) fmd.

Lennart Damsbo-Andersen (S) Rasmus Prehn (S) Pelle Dragsted (EL) Stine Brix (EL) Pernille Schnoor (ALT)

Ulla Sandbæk (ALT) Carolina Magdalene Maier (ALT) Marianne Jelved (RV) Trine Torp (SF) Pia Olsen Dyhr (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 19

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra kirkeministeren
2	Henvendelse af 11/10-17 fra Humanistisk Samfund
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Borgerhenvendelse omdelt internt
5	Henvendelse af 16/10-17 fra Humanistisk Samfund
6	Orientering om lovforslaget, fra Kirkeministeriet
7	Kopi af KIU alm. del - spm. 4-7 om trossamfund
8	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
9	Kopi af KIU alm. del - svar på spm. 3 om, hvor mange religiøse bygninger i Danmark, der er ejet af anerkendte/godkendte trossamfund m.v.
10	Ændringsforslag, fra kirkeministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 19

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentarer til henvendelse af 11/10-17 fra Humanistisk Samfund, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvordan Norge definerer eller afgrænser såkaldte »Livssynssamfund«, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om kommentar til den internt omdelte borgerhenvendelse af 12/10-17, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om lovforslaget kan være eller er i strid med FN's anbefalinger, eller at lovforslaget afviger fra både europæiske og internationale menneskerettigheder, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorvidt det vil være i strid med grundloven at ligestille livssynssamfund med religiøse samfund i lovforslaget, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om det vil være i strid med grundloven at ændre definitionen af trossamfund som en tro på magter som står over mennesker og naturlove, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvilke trossamfund der ikke overholder den nuværende lovs krav om, at trossamfundene skal være organiseret i overensstemmelse med principper om medlemsdemokrati og ligebehandling, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvilke trossamfund der med lovforslaget vil kunne anerkendes, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvilke fordele og ulemper der kan være ved at slække på principperne om medlemsdemokrati og ligebehandling, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om kommentar til henvendelse af 16/10-17 fra Humanistisk Samfund, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå

- 11 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, der lader livssynssamfund omfatte af den foreslåede lov om trossamfund, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, der fastholder kravet i den nugældende lovgivning om, at trossamfund skal være organiseret i overensstemmelse med principper om medlemsdemokrati og ligebehandling, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvornår og på hvilken baggrund det nugældende krav om, at trossamfund skal være organiseret i overensstemmelse med principper om medlemsdemokrati og ligebehandling blev indført, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om der i de kommende tilsyn med trossamfund vil indgå en vurdering af, om trossamfundet i lighed med det øvrige samfund respekterer menneskerettighederne, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om der inden for de sidste fem år er sket tilbagekaldelse af en godkendelse af et trossamfund eller en fratagelse af vielsebemyndigelsen hos en præst / forkynder, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvilke kompetencer og privilegier det indebærer at være omfattet af lov om trossamfund uden for folkekirken, som f.eks. Livssynssamfund ikke har adgang til, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om et trossamfund vil miste godkendelsen, hvis en imam inden for et islamisk trossamfund opfordrer til stening, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om et trossamfund vil miste sin godkendelse, hvis en imam inden for et islamisk trossamfund opfordrer til terror, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om et trossamfund vil miste sin godkendelse, hvis en imam inden for et islamisk trossamfund opfordrer personer til at drage i hellig krig for eksempelvis ISIS, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 19

Samrådspm.nr.	Titel
A	Samrådsspm. om, hvilke initiativer der er planlagt som følge af L 19, som ministeren ikke har orienteret Kirkeudvalget om som f. eks. indførelse af religionsneutrale personattester, til kirkeministeren
B	Samrådsspm. om at redegøre for initiativer som ministeren allerede har iværksat som følge af L 19, til kirkeministeren
C	Samrådsspm. om trossamfund efter en evt. vedtagelse af L 19 fortsat kan anvende attester med religiøst stempel eller logo til egne medlemmer, til kirkeministeren